

AZ IDŐSÖDÉS OKOZTA KIHÍVÁSOK KEZELÉSÉRE IRÁNYULÓ PROJEKTEK BEMUTATÁSA

AGID PROJEKT: KÉPZÉSI MODULOK AZ IDŐSÖDÉS ÉS SZELLEMI HANYATLÁS TÉMAKÖRÉBEN

BEVEZETÉS

A lecke célja, hogy bemutassa az Európai Bizottság „Élethosszig Tartó Tanulás” program és az Osztrák Egészségügyi Promóciós Alapítvány¹ közös támogatásával megvalósult AGID projekt főbb eredményeit és betekintést nyújtson azokba a szolgáltatásokba, amelyeket időskorú értelmi fogyatékosoknak nyújtanak az európai szakemberek.

A PROJEKT

Az európai társadalom öregedése sok kihívás elé állítja a szociális és egészségügyi dolgozókat és az Európai Unió egészét érinti. Az egészségügyi és szociális szakembereknek több tudásra van szükségük az idősök komplex igényeiről, szükségleteiről, főleg, ha valamilyen speciális betegségük is van. Az AGID projekt az időskori ellátás témakörében fejlesztett ki speciális oktatási tananyagokat, hogy segítse az időskorú értelmi fogyatékosok ellátását.

A nemzetközi konzorcium öt nyelven elérhető oktatási anyagokkal (angol, holland, francia, német, olasz) segíti a szakemberek képzését. A honlapon 2014 óta elérhetők az anyagok és a projekt vállalta, hogy öt évig fenntartja az oktatási platformot.

CÉLOK és MÓDSZERTAN

A projekt az alábbi célokat tűzte ki:

- Az időskorú értelmi fogyatékosok szükségleteinek, igényeinek felmérése
- Az időskorú értelmi fogyatékosok és családjaik bevonása az oktatás kifejlesztésébe
- Azon szakemberek bevonása az oktatás kifejlesztésébe, akik a többféle szolgáltatóknál az első vonalban dolgoznak az idősökkel
- Az oktatási anyag kifejlesztése, web platform kifejlesztése és az e-oktatás megvalósítása
- Az eredmények elterjesztése

A projekt kutatási módszere az úgynevezett „Elismerő Érdeklődés” Appreciative Inquiry (AI) volt. Az AI alapeszköze a kérdésfeltevés művészete és a megerősítés képessége, hogy minden érintett bevonásával fedezzük fel a legjobb megoldást. Lényege a feltétel nélküli pozitív kérdésfeltevés, a vizsgált rendszer teljeskörű bevonásával. A tagadás, kritizálás és meglévő hiányosságok és problémák kezelése helyett a

---

¹ Fonds Gesundes Österreich

felfedezés, álmódás és tervezés alkotják az AI folyamatot. Magyarországon humán erőforrás szakemberek használják ezt a módszertant szervezetfejlesztésre².

A konzorcium végül hat témát választott és így hat modult fejlesztett ki a szakemberek részére.

- Az idősödés folyamata
- Személy-központú tervezés
- Közösségi hálózatépítés és kommunikáció időskorú értelmi fogyatékosokkal
- Érzelmi önkontroll az első vonalban dolgozó szakemberek számára
- Élettani öregedés időskorú értelmi fogyatékosoknál
- Törődés: egy komplex szakmai hozzáállás

Tekintsük át ezeket a modulokat kicsit részletesebben is.

OKTATÁSI MODULOK

Az idősödés folyamata

A modul célja bemutatni az idősödés folyamatát általánosan is, illetve speciálisan az időskorú értelmi fogyatékosok esetében. A modul bemutatja az idősödés biológiai, pszichológiai és szociális aspektusait, illetve elemzi az egészséges és sikeres idősödés kérdését

Személy-központú tervezés

A modul célja, hogy megismertesse a személy-központú támogatás alapjait: megközelítés/eszközök/módszerek, illetve segítsen abban, hogyan kell bevonni az időskorú értelmi fogyatékos embert és támogatni az önállósodásban. A személy-központú tervezés, Person Centered Planning (PCP) módszertan központi eleme az önállósodás, képessé tenni valakit valamire, illetve a részvétel és társadalmi bevonás. Az idős egyén érdeklődésére, képességeire koncentrálni maga a szolgáltatás vagy a betegség helyett.

Közösségi hálózatépítés és kommunikáció időskorú értelmi fogyatékosokkal

Ez a modul segít a szakembereknek megérteni, hogy mennyire fontos a közösségi hálózatépítés, különösen időskorú értelmi fogyatékosok esetében. A modulban leírt módszerekkel az időseket megtaníthatják arra, hogyan kezdeményezzenek, tartsák fenn és fejlesszék a kapcsolataikat más idősökkel és az ő társadalmi hálójukkal.

Érzelmi önkontroll az első vonalban dolgozó szakemberek számára

Ez a modul olyan képességeket segít fejleszteni, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a szakemberek felismerjék és kezeljék a stressz faktorokat. A modul foglalkozik a stressz elemek rendszerszerű felismerésével, szervezeti és személyi agresszió és erőszak kezelésével, cél-orientált problémamegoldó stratégiákkal, relaxációs technikák alkalmazásával, illetve az idősödés és halál saját értelmezésével.

² pl. <http://www.ohe.hu/hrmagazin/cikkek/sikermodszera-lathataron>

Élettani öregedés időskorú értelmi fogyatékosoknál

A modul megtanítja az idős korban előforduló leggyakoribb betegségeket és hogyan kell vészhelyzeteket kezelni, hatékonyan kommunikálni az idős betegekkel. A szakemberek megtanulják hogyan kezeljék ezeket a betegségeket, hogyan alakítsanak ki támogató környezetet egy depresszióban vagy demenciában szenvedő beteg számára, illetve hogyan kommunikáljanak és reagáljanak orvosi vészhelyzetekben.

Törődés: egy komplex szakmai hozzáállás

A „törődés nem csak azt jelenti, hogy adjunk éveket az életükhöz, hanem hogy adjunk életet az éveikhez”³!

A modul azt a globális megközelítést mutatja be, amely a személy teljeskörű egészségügyi és szociális kezelését tartja szem előtt úgy, hogy figyelembe veszi a személy saját identitását, személyiségét és tiszteli amennyire csak lehet a személy döntéseit, választásait és intimitását. A modul segít egy más hozzáállást kialakítani az idősekkel szemben és bemutatja hogyan kezeljék a speciális kihívásokat, amelyekkel egy időskorú értelmi fogyatékos ember esetében találkozhatnak a szakemberek.

A tananyag használata

Az elméleti tananyag mellett minden modul tartalmaz példákat és feladatokat, amelyek segítik a tananyagban foglaltak jobb megértését és az olvasottakra való reflektálást. A diák sorozatát kvíz kérdések vagy rövidebb feladatok szakítják meg, ezek azonban nem számítanak bele a modul végén található értékelésbe. A végső feladatsor többször is elvégezhető. Amennyiben a feladatsort sikeresen megoldja a szakember, kinyomtathat egy bizonyítványt a modul sikeres elvégzéséről. Minden modulban van bevezető, tartalom, összefoglaló és feladatok – a részeket színekkel választották el. Az elméleti anyag letölthető word vagy pdf formátumban is ha valaki nem online szeretné a diákat olvasni. A projekt összegyűjtött további hasznos olvasnivalót és linkeket, amelyek elérhetők a honlapon.

ÖSSZEFOGLALÁS

A projekt által kidolgozott tananyagok és a megvalósított képzések segítségével az időskorú értelmi fogyatékosok igényeinek megfelelő szolgáltatásokat tudnak nyújtani az egészségügyi és szociális szakemberek.

Az AGID projektet és céljait jól bemutatja a honlapon elérhető video: <http://agid-project.eu/index.php/en/> Bár az oktatási platformon elérhető tananyag hároméves, még mindig naprakész tudást adhat az érdeklődő szakembereknek. A projekt eredményiről az angol nyelvű összefoglaló letölthető a honlapról vagy [innen](#). A projekt sikeresen megmutatta, hogy az érintettek aktív részvétele a tervezés és megvalósítás fázisaiban milyen jó eredményeket szül. A koprodukció elve a szolgáltatások nyújtása során is ugyanilyen fontos.

Felhasznált irodalom:

Az AGID projekt honlapja: <http://agid-project.eu/>

Az AGID projekt oktatási moduljai: <http://agid-project.eu/index.php/en/training>

Az internetes hivatkozások elérésének időpontja: 2017. április

---

³ <http://agid-project.eu/index.php/en/training>